



Комисия по земеделие и развитие на селските райони

2020/2126(INI)

13.01.2022

СТАНОВИЩЕ

на комисията по земеделие и развитие на селските райони

на вниманието на комисията по бюджетен контрол

относно МФР за периода 2021 – 2027 г.: борба с олигархичните структури, защита на средствата на ЕС от измами и конфликти на интереси
(2020/2126(INI))

Докладчик по становище: Атила Ара-Ковач

PA_NonLeg

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по земеделие и развитие на селските райони приканва водещата комисия по бюджетен контрол да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

Бюджет, който да служи на общия интерес в областта на селското стопанство

1. подчертава, че фондовете на общата селскостопанска политика (ОСП) съставляват около 31% от бюджета на ЕС за периода 2021 – 2027 г. и че следователно съществува завишена отговорност те да бъдат защитени срещу всякакъв вид злоупотреби, корупция или конфликти на интереси, които увреждат имиджа на тази публична политика, както и интересите на европейските граждани, които допринасят за този бюджет; подчертава, че когато се прилагат правилно, тези фондове предоставят силна подкрепа за производството на храни в Съюза; отново заявява, че Комисията и държавите членки споделят отговорностите за тяхното изпълнение, управление и правилно изразходване; освен това отбелязва, че процентът грешки при функция „Природни ресурси“ понастоящем се е стабилизирал на по-малко от 2% и че процентът грешки при директните плащания е значително по-нисък от този;

Оперативна съвместимост на системите за докладване и контрол

2. приветства проучването, проведено по искане на комисията по бюджетен контрол и озаглавено „The Largest 50 Beneficiaries in each EU Member State of CAP and Cohesion Funds“ (50-те най-големи бенефициери по ОСП и Кохезионния фонд във всяка държава – членка на ЕС), и подчертава значението на консолидирането, рационализирането и хармонизирането на системите на ЕС за докладване, включително чрез споделени бази данни на равнището на ЕС и гарантиране на оперативната съвместимост между тях, така че да се разполага с данни и информация, които дават възможност за проверка и сравняване на структурите на собственост между държавите членки; подчертава също така, че системите за докладване за фондовете на ОСП и политиката на сближаване следва да съдържат информация относно крайните бенефициери, за да могат регистрите за фондовете да бъдат анализирани; счита, че това ще изисква хармонизиране на изискванията за оповестяване, както и форматите на данните, отговарящи на изискванията за свободно достъпни данни, с показатели, които позволяват идентифицирането на крайните бенефициери, структурите майки и крайните действителни собственици в националните бази данни и базите данни на равнището на ЕС; счита, че по-голямата прозрачност е решаващ фактор за откриването на измами и конфликти на интереси; ето защо призовава настоятелно държавите членки да публикуват тези данни в единен машинночитим формат и да гарантират оперативната съвместимост на информацията; призовава за по-добро сътрудничество между държавите членки в това отношение;
3. насърчава държавите членки да подкрепят оперативната съвместимост между системите за собственост върху земя, системата за идентификация на земеделските парцели, идентификацията на животните и съпоставимостта на

интегрираната система за административен контрол (ИСАК), за да се постигне прозрачност по отношение на крайните действителни ползватели и скритите дружества майки с дъщерни дружества в различни държави членки с цел улесняване и подобряване на процеса на проверка;

Мерки по първия стълб на ОСП

4. отбелязва общото за целия ЕС определение за активни земеделски стопани в новата ОСП, което има за цел да попречи на физически лица и дружества да получават подкрепа от ОСП, когато тяхната стопанска дейност не е селскостопанска или е такава в много ограничен смисъл; подчертава обаче недостатъчния напредък досега в борбата срещу олигархичните структури; подчертава в тази връзка, че макар броят на случаите на измами и нередности, свързани с приходите и разходите на Съюза, да е намален през последните години, има необходимост от повече действия в опита за премахване на злоупотребата със системата за финансиране на ОСП от страна на олигарсите; отбелязва, че това се дължи до голяма степен на ограничената прозрачност, която засяга всички крайни бенефициери на бюджета на ОСП; приветства новото задължение за държавите членки, предложено от Парламента в Регламента относно финансирането, управлението и мониторинга на ОСП, да събират и публикуват информация за самоличността на групите бенефициери, включително предприятията майки, които притежават земеделски земи, подпомагани по линия на ОСП, считано от 2023 г.; подчертава, че защитата на финансовите интереси на Съюза и запазването на доверието в Съюза и неговата непристрастност при разходването на средства по програмите следва да продължат да бъдат приоритет за Съюза и неговите държави членки;

Преразпределение и определяне на горна граница

5. подчертава необходимостта от допълнително подобряване на баланса между малките и големите бенефициери и от осигуряване на по-целенасочена подкрепа на равнището на държавите членки, като се обръща специално внимание на младите земеделски стопани; изразява съжаление, че все още има много какво да се подобри за една от основните цели на ОСП, а именно да се облагодетелстват и подкрепят лицата, които обработват земята; поради това призовава държавите членки да използват различните преразпределителни инструменти (включително определянето на горна граница) за по-справедливо разпределение на средствата, включително като надхвърлят техните минимални изисквания; изразява съжаление, че определянето на горна граница в новата ОСП остава доброволно, и насърчава държавите членки да прилагат разпоредбите за определяне на горна граница на директните плащания, включително на равнището на структурите майки; отново заявява, че следва да се предоставя подкрепа по линия на ОСП на активните земеделски стопани;
6. припомня, че структурата на земеделските стопанства се различава значително в отделните държави членки, поради което в рамките на ОСП държавите членки разполагат с широк набор от доброволни мерки за преразпределение на плащанията;

Засилено използване на ARACHNE

7. подчертава, че ARACHNE – ИТ инструмент, разработен за събиране и свързване на данни (извличане на данни) с цел установяване на показатели за риска от измами във връзка с европейските структурни и инвестиционни фондове, би могъл да бъде ключов инструмент за прозрачност по отношение на бенефициерите на средства по ОСП; припомня, че ARACHNE все още не е напълно пригоден за всички интервенции в рамките на ОСП и че през 2025 г. Комисията ще представи доклад за оценка на неговото използване и оперативна съвместимост с различните национални системи с оглед на евентуалното разширяване на използването му от страна на държавите членки; изразява надежда, че междуременно общият подход за извличане на данни може да бъде разширен, така че да обхване и останалата част от разходите по ОСП;
8. отбелязва доброволното използване на програмата за извличане на данни ARACHNE в началото на програмния период 2023 – 2027 г., но подчертава, че това не е достатъчно; изразява съжаление, че задължителното използване на ARACHNE не беше прието по време на преговорите за реформа на ОСП; отново призовава за разширяване на подхода за извличане на данни и прозрачност, който понастоящем се използва само за инвестиционното финансиране съгласно Регламента за общоприложимите разпоредби, така че да обхване всички проверки на областите на плащания в първия и втория стълб; подчертава, че е важно ARACHNE да стане задължителен за държавите членки, по-специално в контекста на управлението на земеделските фондове, за да се постигне по-голяма прозрачност по отношение на структурите майки и крайните действителни собственици на фондове на ОСП; освен това подчертава важноста на задължителното използване на системата за ранно откриване и отстраняване за фондовете на ОСП с цел повишаване на прозрачността относно използването на парите на данъкоплатците и засилване на защитата на финансовите интереси на Съюза; подчертава, че оперативната съвместимост и хармонизирането на ARACHNE, EDES и институционалните и националните бази данни е от решаващо значение за обезпечаването на ефективен обмен на информация с цел предотвратяване и разкриване на измами, засягащи бюджета на ЕС;
9. призовава Комисията да създаде възможно най-скоро всеобхватна система за мониторинг в реално време, която следва да събира информация за всички субсидии, получени от първия и втория стълб на ОСП, включително публично достъпна информация за връзките между дружествата и действителните собственици при използването на средствата на ЕС;

Предотвратяване и откриване на измами

10. настоятелно призовава Комисията да засили способностите си за предотвратяване и откриване на измами, включително укрепване на докладването/сигнализирането от страна на физически лица и заинтересовани страни и разработването и по-доброто използване на ИТ инструменти за откриване на измами, и да налага по-строги санкции на тези, които използват средствата за цели, различни от целите, за които са били предназначени; подчертава, че в преговорите по новата ОСП Парламентът настояваше за ефективни системи за мониторинг и контрол, за да се

предотвратят рисковете за финансовите интереси на ЕС, които биха могли да възникнат от въвеждането на новия модел за осъществяване на ОСП, който включва значително прехвърляне на задачи от европейското равнище към националните администрации по отношение на управлението и контрола на земеделските фондове на ЕС; в този контекст подчертава ангажимента на Парламента да упражнява контрол върху изпълнението от страна на държавите членки на стратегическите им планове по ОСП във вида, в който са одобрени от Комисията, и да търси отговорност от Комисията за спазването на нейните задължения, установени както в Договорите, така и от съзаконодателите в регламентите за ОСП;

Органи на ЕС, които са ангажирани в борбата с измамите и злоупотребата с финансиране

11. приветства създаването на Европейската прокуратура с мандат да разследва, преследва и предава на съд престъпленията срещу бюджета на ЕС като важен фактор в борбата срещу измамите и организираната престъпност в ЕС; подчертава значението на по-тясното сътрудничество и координация между държавите членки и съответните органи на ЕС, които са ангажирани в борбата с измамите и злоупотребата с финансиране (Европейската служба за борба с измамите (OLAF), Европейската сметна палата, Евроюст и Европейската прокуратура); освен това призовава държавите членки да гарантират, че компетентните национални органи са достатъчно финансирани и добре обучени, за да изпълняват ефективно отговорностите си по отношение на защитата на бюджета на ЕС; счита, че борбата с конфликтите на интереси и измамите изисква не само всеобхватна система за информация и мониторинг, която да дава ясна и точна представа за разпределението на фондовете на ОСП, но също така предполага засилване на ролята на OLAF; призовава OLAF да увеличи усилията и бдителността си във връзка със случаите на конфликти на интереси и срещу олигархичните структури, особено във всички държави членки, където тези случаи се установяват по-често; подчертава, че тези видове злоупотреби с финансиране са в ущърб на парите на данъкоплатците и на финансовите интереси на ЕС; приветства работата на OLAF и Европейската сметна палата; припомня решението на омбудсмана (досие 1782/2019/EWM) относно необходимостта отделните публични плащания да могат да се обвържат със земеделските парцели, за които се отпускат, за да се намали вероятността от възможни измами и злоупотреби със средства на ЕС;
12. призовава Комисията да гарантира, че петата Директива за борба с изпирането на пари се прилага изцяло и правилно във всички държави членки, по-специално във връзка с изготвянето на публични регистри на действителните собственици и регистри на действителните собственици на тръстове;
13. припомня член 60 от Регламент (ЕС) № 1306/2013, който въвежда клаузата относно заобикалянето срещу изкуствено създадените условия за получаване на предимства;
14. настоятелно призовава за по-широко използване на програмата на ЕС за наблюдение „Коперник“ с цел откриване на несъответствия между декларираните и действително обработваните парцели;

Конфликти на интереси и заграбване на земя

15. припомня случая на чешкия министър-председател Андрей Бабиш, който, въпреки че през февруари 2017 г. прехвърли Agrofert на два доверителни фонда, все още е действителният собственик на холдинга Agrofert съгласно заключението на одиторите и следователно се намира в положение на конфликт на интереси;
16. изразява загриженост относно случаите на конфликти на интереси на високо равнище и заграбване на земя от олигарси, особено когато в това са замесени национални органи и правителства; призовава за допълнителен контрол от страна на Комисията спрямо държавите членки в този контекст и настоятелно призовава Комисията и държавите членки незабавно да засилят мерките срещу заграбването на земя, нередовните тръжни процедури или други процедури за отпускане на средства и злоупотреба с пари на ЕС; подчертава, че заграбването на земя и концентрацията на земя са практики, които оказват отрицателно въздействие върху икономическото и социалното благосъстояние на местните общности и затрудняват приемствеността между поколенията, като принуждават много земеделски стопанства, главно дребните земеделски стопанства, да прекратят дейността си, и възпрепятстват достъпа до земя и създаването на нови стопанства; призовава държавите членки да предприемат незабавни действия за справяне със заграбването на земя и случаите на изключително висока концентрация на земя; освен това призовава да се прави разграничение между заграбването на земя и натрупването на малки земеделски парцели като начин за намаляване на високите равнища на фрагментация и създаване на икономически жизнеспособни селскостопански единици; призовава държавите членки да се придържат към Финансовия регламент на ЕС, и по-специално да изпълняват член 61 относно конфликтите на интереси и да го прилагат към всички плащания на финансиране на ЕС; призовава Комисията да осигури спазването на член 61 и да направи оценка на въздействието на конфликтите на интереси върху използването на фондовете, борбата срещу олигарсите и злоупотребата със субсидии;
17. призовава Комисията да увеличи тежестта на политическия аспект на своите процеси на оценка, по-специално по отношение на възможните конфликти на интереси вследствие на кадровата въртележка между държавния и частния сектор;

Принципи на правовата държава

18. настоятелно призовава Комисията бързо да разгледа нарушенията на принципите на правовата държава в държавите членки, които сериозно застрашават справедливото, законно и безпристрастно разпределение на фондовете на ЕС; подчертава ясната връзка между зачитането на принципите на правовата държава и доброто усвояване на фондовете на ОСП и подчертава, че е важно да се защитават всички фондове на ЕС; настоятелно призовава Комисията да бъде особено бдителна по отношение на въпросите, свързани с принципите на правовата държава, и да задейства системата си за пропорционални санкции;

Прозрачност в процеса на вземане на решения

19. подчертава значението на пълната прозрачност в процеса на вземане на решения като мярка за предотвратяване на конфликтите на интереси; подчертава, че

поради това наличието на ефективни системи за управление и контрол във всяка държава членка е ключово условие за законосъобразността и редовността на финансовите операции на Съюза.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	11.1.2022
Резултат от окончателното гласуване	+: 42 -: 3 0: 3
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Benoît Biteau, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Chris MacManus, Colm Markey, Alin Mituța, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Maxette Pirbakas, Bronis Ropé, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Marc Tarabella, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Eric Andrieu, Manuel Bompard, Petros Kokkalis, Zbigniew Kuźmiuk, Cristina Maestre Martín De Almagro

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

42	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Zbigniew Kuźmiuk, Veronika Vrecionová
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Colm Markey, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Elsi Katainen, Alin Mituța, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Eric Andrieu, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Paolo De Castro, Cristina Maestre Martín De Almagro, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Marc Tarabella
The Left	Manuel Bompard, Petros Kokkalis, Chris MacManus
Verts/ALE	Benoît Biteau, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Bronis Ropė, Sarah Wiener

3	-
ID	Ivan David, Gilles Lebreton, Maxette Pirbakas

3	0
ID	Mara Bizzotto, Angelo Ciocca
Renew	Martin Hlaváček

Легенда на използваните знаци:

+ : „за”

- : „против“

0 : „въздържал се”